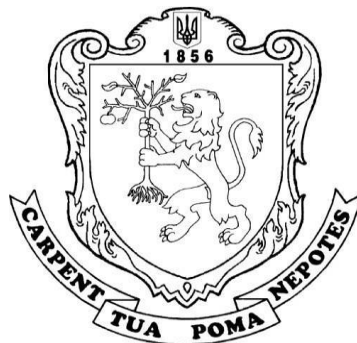

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіки та права
Кафедра права

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО УКРАЇНИ»

спеціальність
081 «Право»
ОС «Бакалавр»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

У межах зазначеного курсу здобувачі вищої освіти формують інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності, а саме опановують знання системи екологічного законодавства, його предмет, методи та принципи, класифікацію екологічних прав та обов'язків, особливості використання та охорони окремих видів природних ресурсів.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Загальна частина
2. Особлива частина

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

4 кредити (120 годин): 42 годин аудиторної роботи, 78 години самостійної роботи.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Екологічне право України» є набуття студентами знань та практичних навичок опрацювання нормативно-правових актів, які є джерелами правового регулювання суспільних відносин у сфері використання і охорони природних ресурсів в Україні.

Основними завданнями вивчення дисципліни « Екологічне право України » є набуття студентом таких компетентностей:

1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми технічного і технологічного характеру у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів технологій захисту навколишнього середовища, та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.
2. Знання і критичне розуміння предметної області та професійної діяльності.
3. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
4. Прагнення до збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства.
5. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
6. Здатність до забезпечення екологічної безпеки.

Програмні результати навчання:

1. Знати сучасні теорії, підходи, принципи екологічної політики, фундаментальні положення з біології, хімії, фізики, математики, біотехнології та фахових і прикладних інженерно- технологічних дисциплін для моделювання та вирішення конкретних природозахисних задач у виробничій сфері.
2. Обґрунтовувати природозахисні технології, базуючись на розумінні механізмів впливу людини на навколишнє середовище і процесів, що відбуваються у ньому.
3. Здійснювати науково-обґрунтовані технічні, технологічні та організаційні заходи щодо запобігання забруднення довкілля.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст)

Розділ 1. Загальна частина.

Тема 1. Предмет, система і джерела екологічного права України.

Тема 2. Екологічні права та обов'язки громадян.

Тема 3. Право власності на природні ресурси. Право природокористування

Тема 4. . Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки.

Тема 5. Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.

Тема 6. Функції управління в галузі охорони навколишнього природного середовища

Тема 7. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення

Розділ 2. Особлива частина.

Тема 8. Правовий режим охорони і раціонального використання земель

Тема 9. Правовий режим охорони і раціонального використання надр

Тема 10. Правові засади охорони та використання атмосферного повітря

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, практичні заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки. При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як робота у малих групах або дискусія.

Здобувачі вищої освіти працюють з друківаним чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання (контрольні питання, ситуативні завдання або тести), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проекти. Програмою передбачено такі проекти для формування професійної компетентності: виступ за темою самостійного вивчення дисципліни та виступ-інформування за темами практичних занять (у вигляді презентації або реферату).

Теми, винесені на самостійне вивчення

	Назва теми
1	Становлення та розвиток сучасного міжнародного екологічного права
2	Джерела міжнародного екологічного права
3	Суб'єкти міжнародного екологічного права
4	Іноземці та особи без громадянства як суб'єкти екологічного права
5	Міжнародні екологічні організації
6	Запобігання екологічним надзвичайним ситуаціям в населених пунктах, транспорті, сільському господарстві, промисловості, атомній енергетиці
7	Юридична відповідальність за порушення лімітів на користування об'єктами природо-заповідного фонду.
8	Правове регулювання використання та охорони рекреаційних, курортних, лікувально-оздоровчих зон
9	Проблеми правового регулювання добування бурштину в Україні
10	Юридична відповідальність за порушення законодавства про рослинний світ
11	Правове регулювання полювання і мисливського господарства
12	Особливості використання та охорони водних об'єктів загальнодержавного значення
13	Особливості майнової відповідальності за порушення законодавства в галузі охорони довкілля
14	Особливості загального природокористування атмосферним повітрям

План лекційних занять з дисципліни « Екологічне право України »

№ з/п	Тема, питання що вивчаються	Кількість годин
-------	-----------------------------	-----------------

1.	<p>Розділ 1. Загальна частина.</p> <p>Тема 1. Предмет, система і джерела екологічного права України.</p> <p>Поняття, предмет і методи екологічного законодавства і права. Галузеві, підгалузеві і міжгалузеві принципи екологічного законодавства. Етапи формування та історичні аспекти виникнення та розвитку екологічного законодавства і права. Особливості екологічного правовідносин. Зв'язок екологічного права з іншими галузями права.</p> <p>Загальне поняття про джерела природоохоронного права як зовнішньої форми його виразу. Види джерел права. Загальна характеристика Конституції України як джерела природоохоронного права. Основні напрями державної екологічної політики та її зміст.</p> <p>Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища” як один з основних джерел природоохоронного права. Міжнародні документи як джерела природоохоронного права України.</p>	2
2.	<p>Тема 2. Екологічні права та обов'язки громадян.</p> <p>Поняття екологічних прав громадян в Україні. Класифікація екологічних прав за джерелом закріплення та за видом природного об'єкта. Конституційні права особи, їх види та зміст. Поняття екологічно безпечного довкілля.</p> <p>Екологічні права, закріплені в інших нормативно-правових актах, та їх зміст.</p> <p>Право загального і спеціального використання природних ресурсів.</p> <p>Конституційно-правові гарантії екологічних прав і свобод людини і громадянина.</p> <p>Загальні і спеціальні гарантії реалізації екологічних прав особи. Політичні, економічні, соціальні гарантії екологічних прав. Національні і міжнародно-правові гарантії.</p> <p>Екологічні обов'язки громадян України та їх класифікація.</p>	2
3.	<p>Тема 3. Право власності на природні ресурси. Право природокористування.</p> <p>Конституційне закріплення права власності на природні ресурси.</p> <p>Поняття права власності на природні ресурси. Об'єктивне і суб'єктивне право власності. Особливості права власності на природні ресурси, пов'язані з екологічним характером останніх. Форми, суб'єкти, об'єкти, зміст права власності на природні ресурси. Іноземці як особливі суб'єкти права власності на природні ресурси.</p> <p>Земля як особливий об'єкт права власності.</p> <p>Особливості підстав виникнення і припинення права власності на природні ресурси.</p>	2
4.	<p>Тема 4. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки.</p> <p>Сучасний стан радіаційної безпеки в Україні.</p> <p>Поняття ядерної та радіаційної безпеки. Закон України „Про використання ядерної енергії та радіаційний захист” – основний законодавчий акт в галузі регулювання радіаційної безпеки.</p> <p>Загальна характеристика законів України „Про поводження з радіоактивними відходами”, «Про видобування та переробку уранових руд», „Про захист людини від іонізуючого випромінювання”.</p>	2

	<p>Санітарна безпека населення. Конституційні гарантії забезпечення права кожної людини на охорону здоров'я, безпечного для життя і здоров'я людини довкілля та санітарно-епідемічне благополуччя населення.</p> <p>Основи законодавства України про охорону здоров'я, закони України „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, „Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини” – основні нормативно-правові акти, що регулюють питання санітарної безпеки населення.</p> <p>Природно-техногенна безпека. Надзвичайні ситуації техногенного, природного і медико - біологічного характеру.</p> <p>Поняття, види і принципи природокористування. Зміст права природокористування. Особливості права володіння та користування природними ресурсами. Суб'єкти природокористування. Первинні та вторинні природокористувачі.</p> <p>Об'єкти загального та спеціального природокористування. Права та обов'язки природокористувачів.</p> <p>Підстави виникнення та припинення права природокористування.</p> <p>Способи захисту суб'єктивних прав та інтересів природокористувачів.</p>	
5.	<p>Тема 5. Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Поняття, мета та види управління в галузі охорони навколишнього природного середовища. Методи управління.</p> <p>Державне управління як найважливіший вид управління в екологічній сфері.</p> <p>Галузеве управління та його підвиди.</p> <p>Виробниче управління та його локальне значення.</p> <p>Громадське управління як вияв демократизації суспільства.</p>	2
6.	<p>Тема 6. Функції управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Функції управління в екологічній сфері. Поділ функцій на загальні та спеціальні. Система державного моніторингу. Екологічна експертиза як одна з найважливіших функцій в сфері управління. Екологічний контроль. Екологічний аудит.</p> <p>Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.</p>	2
7.	<p>Тема 7. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення.</p> <p>Поняття відповідальності за екологічні правопорушення як різновид юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Екологічні правопорушення і його види.</p> <p>Склад екологічного правопорушення. Види юридичної відповідальності за екологічні правопорушення.</p>	2
8.	<p>Розділ 2. Особлива частина.</p> <p>Тема 8. Правовий режим охорони і раціонального використання земель.</p> <p>Земля – основне національне багатство. Склад та цільове призначення земель України. Категорії земель.</p>	2

	<p>Землі сільськогосподарського призначення та порядок їх використання.</p> <p>Землі житлової та громадської забудови та порядок їх використання.</p> <p>Землі природо-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.</p> <p>Землі оздоровчого та рекреаційного призначення та порядок їх використання.</p> <p>Землі історико-культурного призначення та порядок їх використання.</p> <p>Землі лісового та водного фонду.</p> <p>Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.</p> <p>Право власності та право користування землею. Охорона земель. Завдання, зміст і порядок охорони земель. Використання техногенно забруднених земель. Консервація земель. Управління в галузі використання і охорони земель. Поняття і зміст землеустрою. Державний земельний кадастр.</p>	
9.	<p>Тема 9. Правовий режим охорони і раціонального використання надр.</p> <p>Поняття надр. Державний реєстр корисних копалин. Техногенні родовища корисних копалин. Конституція про право власності на надра народу України. Користування надрами. Строк і цілі користування надрами. Гірничий відвод. Ліцензування користування надрами. Права та обов'язки користувачів надр. Підстави припинення права користування надрами.</p> <p>Основні вимоги в галузі охорони надр. Вирішення спорів з питань користування надрами.</p>	2
10.	<p>Тема 10. Правові засади охорони та використання атмосферного повітря.</p> <p>Атмосферне повітря як об'єкт правового регулювання, використання і охорони.</p> <p>Завдання Закону України „Про охорону атмосферного повітря”.</p> <p>Стандартизація і нормування в галузі охорони атмосферного повітря.</p> <p>Державні стандарти у галузі охорони атмосферного повітря.</p> <p>Основні нормативи в галузі охорони атмосферного повітря.</p> <p>Заходи щодо охорони атмосферного повітря. Обов'язки підприємств, установ і організацій щодо охорони атмосферного повітря. Санітарно-захисні зони.</p> <p>Економічний механізм забезпечення охорони атмосферного повітря. Державний контроль, облік та моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря.</p> <p>Відповідальність за правопорушення в галузі охорони атмосферного повітря.</p>	2
	ВСЬОГО	20

**ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«Екологічне право України»**

№ з/п	Тема і короткий зміст заняття	К-сть год	К-сть балів
1.	<p>Розділ 1. Загальна частина</p> <p>Тема 1. Предмет, система і джерела екологічного права України.</p> <p>Поняття, предмет і методи екологічного законодавства і права.</p>	2	5

	<p>Галузеві, підгалузеві і міжгалузеві принципи екологічного законодавства.</p> <p>Етапи формування та історичні аспекти виникнення та розвитку екологічного законодавства і права.</p> <p>Особливості екологічного правовідносин. Зв'язок екологічного права з іншими галузями права.</p> <p>Загальне поняття про джерела природоохоронного права як зовнішньої форми його виразу.</p> <p>Види джерел права.</p> <p>Загальна характеристика Конституції України як джерела природоохоронного права. Основні напрями державної екологічної політики та її зміст.</p> <p>Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища” як один з основних джерел природоохоронного права.</p> <p>Міжнародні документи як джерела природоохоронного права України.</p>		
2.	<p>Тема 2. Екологічні права та обов'язки громадян.</p> <p>Поняття екологічних прав громадян в Україні.</p> <p>Класифікація екологічних прав за джерелом закріплення та за видом природного об'єкта. Конституційні права особи, їх види та зміст.</p> <p>Поняття екологічно безпечного довкілля.</p> <p>Екологічні права, закріплені в інших нормативно-правових актах, та їх зміст.</p> <p>Право загального і спеціального використання природних ресурсів.</p> <p>Конституційно-правові гарантії екологічних прав і свобод людини і громадянина.</p> <p>Загальні і спеціальні гарантії реалізації екологічних прав особи.</p> <p>Політичні, економічні, соціальні гарантії екологічних прав.</p> <p>Національні і міжнародно-правові гарантії.</p> <p>Екологічні обов'язки громадян України та їх класифікація.</p>	2	5
3.	<p>Тема 3. Право власності на природні ресурси. Право природокористування.</p> <p>Конституційне закріплення права власності на природні ресурси.</p> <p>Поняття права власності на природні ресурси.</p> <p>Об'єктивне і суб'єктивне право власності.</p> <p>Особливості права власності на природні ресурси, пов'язані з екологічним характером останніх.</p> <p>Форми, суб'єкти, об'єкти, зміст права власності на природні ресурси.</p> <p>Іноземці як особливі суб'єкти права власності на природні ресурси.</p> <p>Земля як особливий об'єкт права власності.</p> <p>Особливості підстав виникнення і припинення права власності на природні ресурси.</p>	2	5

4.	<p>Тема 4. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки.</p> <p>Сучасний стан радіаційної безпеки в Україні. Поняття ядерної та радіаційної безпеки. Закон України „Про використання ядерної енергії та радіаційний захист” – основний законодавчий акт в галузі регулювання радіаційної безпеки.</p> <p>Загальна характеристика законів України „Про поводження з радіоактивними відходами”, «Про видобування та переробку уранових руд», „Про захист людини від іонізуючого випромінювання”.</p> <p>Санітарна безпека населення. Конституційні гарантії забезпечення права кожної людини на охорону здоров’я, безпечного для життя і здоров’я людини довкілля та санітарно-епідемічне благополуччя населення.</p> <p>Основи законодавства України про охорону здоров’я, закони України „ Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”, „Про якість і безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини” – основні нормативно-правові акти, що регулюють питання санітарної безпеки населення.</p> <p>Природно-техногенна безпека. Надзвичайні ситуації техногенного, природного і медико - біологічного характеру. Поняття, види і принципи природокористування. Зміст права природокористування. Особливості права володіння та користування природними ресурсами. Суб’єкти природокористування. Первинні та вторинні природокористувачі. Об’єкти загального та спеціального природокористування. Права та обов’язки природокористувачів. Підстави виникнення та припинення права природокористування. Способи захисту суб’єктивних прав та інтересів природокористувачів.</p>	4	5
5.	<p>Тема 5. Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Поняття, мета та види управління в галузі охорони навколишнього природного середовища. Методи управління. Державне управління як найважливіший вид управління в екологічній сфері. Галузеве управління та його підвиди. Виробниче управління та його локальне значення. Громадське управління як вияв демократизації суспільства.</p>	2	5
6.	<p>Тема 6. Функції управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.</p> <p>Функції управління в екологічній сфері. Поділ функцій на загальні та спеціальні. Система державного моніторингу. Екологічна експертиза як одна з найважливіших функцій в сфері</p>	2	5

	<p>управління. Екологічний контроль. Екологічний аудит. Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.</p>		
7.	<p>Тема 7. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення.</p> <p>Поняття відповідальності за екологічні правопорушення як різновид юридичної відповідальності. Функції юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Екологічні правопорушення і його види. Склад екологічного правопорушення. Види юридичної відповідальності за екологічні правопорушення.</p>	2	5
8.	<p>Розділ 2. Особлива частина. Тема 8. Правовий режим охорони і раціонального використання земель.</p> <p>Земля – основне національне багатство. Склад та цільове призначення земель України. Категорії земель. Землі сільськогосподарського призначення та порядок їх використання. Землі житлової та громадської забудови та порядок їх використання. Землі природо-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Землі оздоровчого та рекреаційного призначення та порядок їх використання. Землі історико-культурного призначення та порядок їх використання. Землі лісового та водного фонду. Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Право власності та право користування землею. Охорона земель. Завдання, зміст і порядок охорони земель. Використання техногенно забруднених земель. Консервація земель. Управління в галузі використання і охорони земель. Поняття і зміст землеустрою. Державний земельний кадастр.</p>	2	
9.	<p>Тема 9. Правовий режим охорони і раціонального використання надр.</p> <p>Поняття надр. Державний реєстр корисних копалин. Техногенні родовища корисних копалин. Конституція про право власності на надра народу України. Користування надрами. Строк і цілі користування надрами. Гірничий відвод. Ліцензування користування надрами. Права та обов'язки користувачів надр. Підстави припинення права користування надрами.</p>	2	5

	Основні вимоги в галузі охорони надр. Вирішення спорів з питань користування надрами.		
10.	Тема 10. Правові засади охорони та використання атмосферного повітря. Атмосферне повітря як об'єкт правового регулювання, використання і охорони. Завдання Закону України „Про охорону атмосферного повітря”. Стандартизація і нормування в галузі охорони атмосферного повітря. Державні стандарти у галузі охорони атмосферного повітря. Основні нормативи в галузі охорони атмосферного повітря. Заходи щодо охорони атмосферного повітря. Обов'язки підприємств, установ і організацій щодо охорони атмосферного повітря. Санітарно-захисні зони. Економічний механізм забезпечення охорони атмосферного повітря. Державний контроль, облік та моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря. Відповідальність за правопорушення в галузі охорони атмосферного повітря.	2	5
	Всього	22	50

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- 1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).*
- 2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка – розв'язування ситуативних завдань і тестів, підготовка рефератів, презентацій, контрольні роботи (з конкретних питань тощо)*
- 3. Практична перевірка – аналіз нормативно-правової бази, вирішення професійних завдань шляхом застосування екологічного законодавства.*

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота (разом 50 балів)											Екзамен			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10					50
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5					

Відпрацювання пропущених занять студентами здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного аграрного університету пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє конспект з пропущеної теми лекційного курсу та опрацьований практичний матеріал (захист роботи або контрольна чи тестові завдання) з відповідної тематики. Самостійне вивчення навчальної дисципліни за вищевказаними темами передбачає також підготовку рефератів, доповідей, презентацій (максимальна кількість балів - 5 за одну тему, але не більше 50 б. за весь курс дисципліни).

Форма підсумкового контролю успішності навчання: **екзамен**.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Екологічне право України» здійснюється в одному семестрі і проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни,

встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння нормативно-правовими актами, що є джерелами Екологічного права України;
- володіння ключовими теоретичними знаннями про об'єкт дисципліни;
- здатність творчо мислити та синтезувати знання;
- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань тощо.

Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Екологічне право України», містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового екзамену у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП».

Доступний за посиланням:

<http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах розділів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль. Загальні критерії оцінок: “відмінно” – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “добре” – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “задовільно” – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно. “незадовільно” – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Питання з навчальної дисципліни «Екологічне право України», що виносяться на екзамен.

1. Поняття, предмет і методи правового регулювання екологічних правовідносин
2. Принципи екологічного права
3. Поняття та види джерел екологічного права.
4. Закон України „Про охорону навколишнього природного середовища” як один

з основних джерел екологічного права.

5. Поняття екологічних прав особи в Україні
6. Класифікація екологічних прав за джерелом закріплення та за видом природного об'єкта.
7. Поняття екологічно безпечного довкілля.
8. Екологічні права, закріплені в інших нормативно-правових актах, та їх зміст.
9. Загальні і спеціальні гарантії реалізації екологічних прав особи
10. Конституційно-правові гарантії екологічних прав і свобод людини і громадянина
11. Конституційне закріплення права власності на природні ресурси.
12. Поняття права власності на природні ресурси.
13. Форми, суб'єкти, об'єкти, зміст права власності на природні ресурси.
14. Земля як особливий об'єкт права власності.
15. Особливості підстав виникнення і припинення права власності на природні ресурси.
16. Поняття, мета та види управління в галузі охорони навколишнього природного середовища. Методи управління.
17. Державне управління як найважливіший вид управління в екологічній сфері
18. Функції управління в екологічній сфері.
19. Органи управління в галузі охорони навколишнього природного середовища
20. Система державного моніторингу
21. Екологічний контроль
22. Екологічний аудит
23. Екологічна експертиза як одна з найважливіших функцій в сфері управління.
24. Поняття екологічної безпеки та її ознаки.
25. Правове регулювання поведінки з відходами.
26. Правовий режим зон надзвичайних екологічних ситуацій.
27. Поняття відповідальності за екологічні правопорушення як різновид юридичної відповідальності.
28. Види юридичної відповідальності за природоохоронні правопорушення.
29. Підстави юридичної відповідальності в галузі екології
30. Надзвичайні ситуації техногенного, природного і медико - біологічного характеру.
31. Земля – основне національне багатство.
32. Землі сільськогосподарського призначення та порядок їх використання
33. Землі житлової та громадської забудови та порядок їх використання
34. Землі природо-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення
35. Землі лісового та водного фонду
36. Право власності та право користування землею
37. Завдання, зміст і порядок охорони земель.
38. Поняття і зміст землеустрою
39. Державний земельний кадастр
40. Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
41. Поняття надр.
42. Державний реєстр корисних копалин
43. Конституція про право власності на надра народу України.
44. Користування надрами. Строк і цілі користування надрами.

45. Ліцензування користування надрами
46. Права та обов'язки користувачів надр.
47. Підстави припинення права користування надрами.
48. Основні вимоги в галузі охорони надр.
49. Вирішення спорів з питань користування надрами
50. Атмосферне повітря як об'єкт правового регулювання, використання і охорони
51. Стандартизація і нормування в галузі охорони атмосферного повітря
52. Завдання Закону України „Про охорону атмосферного повітря”
53. Державні стандарти у галузі охорони атмосферного повітря
54. Основні нормативи в галузі охорони атмосферного повітря
55. Заходи щодо охорони атмосферного повітря
56. Обов'язки підприємств, установ і організацій щодо охорони атмосферного повітря
57. Санітарно-захисні зони
58. Економічний механізм забезпечення охорони атмосферного повітря
59. Державний контроль, облік та моніторинг у галузі охорони атмосферного повітря
60. Відповідальність за правопорушення в галузі охорони атмосферного повітря

Рекомендована література

Нормативно-правові акти та судова практика

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.: *Відомості Верховної Ради України* , 1996, № 30, ст. 141.
2. Основні напрями державної політики України в галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 38-39. Ст. 248.
3. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994р. *Офіційний вісник України*. 2003. №49. Ст. 2552.
4. Про надра: Кодекс України від 15 вересня 1994р *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 36. Ст. 340.
5. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України* , 2002, № 3-4, Ст. 27.
6. Водний кодекс України від 6 червня 1995р. *Голос України*. 2004. № 3. 8 січня.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. *Відомості Верховної Ради Української РСР* 1984, додаток до № 51, ст.1122.
8. Кримінальний кодекс України від 1 вересня 2001р. *Відомості Верховної Ради України* , 2001, № 25-26, ст.131.
9. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України* , 1991, № 41, ст. 546.
10. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 р.: Закон України від 21 грудня 2010 р. *Відомості Верховної Ради України* , 2011, № 26, ст. 218.
10. Про правовий режим територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 26 червня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 21. ст. 28.
11. Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16 червня 1992р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 34. Ст. 502.
12. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.

11. 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*, 1993, № 4, ст.19.
13. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 22 травня 1994р. *Голос України*. 2004. 10 січня.
14. Про екологічну експертизу: Закон України від 9 лютого 1995р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 8. Ст. 54.
15. Про пестициди та агрохімікати: Закон України від 2 березня 1995р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 14. Ст. 91.
16. Про використання ядерної енергії та радіаційний захист: Закон України від 7 червня 1995р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 44. Ст. 56.
17. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 5.07.2000р. *Голос України*. 2000 р. 3 вересня.
18. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 24. 02. 2000р. *Урядовий кур'єр*. 2000р. 12 квітня.
19. Про охорону земель: Закон України від 19. 06. 2003р. *Офіційний вісник України*. 2003. № 29. Ст.1431.
20. Конвенція ООН про зміну клімату: Закон України від 4 лютого 2004р. № 1430-IV *Офіційний вісник України*. 2004. № 8. Ст. 466.

Основна література

1. Екологічне право України: підручник для студентів юрид. вищ. навч. закладів / за ред. А. П. Гетьмана, М. В. Шульги. Х. : Право, 2023.
2. Екологічне право України. Академічний курс: підручник / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : ТОВ “Видавництво “Юридична думка”, 2023.
3. Середницька І.А. Екологічне право (в схемах) Альбом схем: Наочний посібник/І. А. Середницька. Одеса: ОДУВС, 2021. 81с
4. Головкін О. В. Державний контроль і нагляд у сфері охорони довкілля як складова екологічної політики України. *Часопис Київського університету права*. 2023. № 4.
5. Добробог Л. М. Теоретичні моделі злочинів проти екологічної безпеки. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 1.
6. Євстігнєєв А. С. Сутність правового забезпечення балансу екологічної та економічної складової. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 3.
7. Євстігнєєв А. С. Вчення про пріоритетність забезпечення екологічної безпеки при здійсненні спеціального природокористування у доктрині екологічного права. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 4.
8. Кожушко С. І., Кожушко Д. Б. Правове регулювання інвентаризації парникових газів в Україні. *Форум права*. 2021. № 1.
9. Кулинич О. П. Деякі питання визнання права приватної власності на земельні ділянки в Україні в умовах земельно-реєстраційної реформи. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 1.
10. Коритнюк Н. М. Гармонізація земельного законодавства України із законодавством ЄС у сфері забруднення. *Часопис Київського університету права*. 2023. № 3.
11. Кондратюк Т. Поняття земель екологічної мережі України. *Підприємництво, господарство і право*. 2023. № 1.
12. Літошенко О. Особливості адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 1.
13. Муравська М. Л. Поняття штучного водного об'єкта як об'єкта правових відносин. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 1.

11. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси - [книжковий фонд](#) читального залу Львівського НУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1), Львівської наукової бібліотеки ім.

Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).

2. Електронні інформаційні ресурси:

- <http://zakon.rada.gov.ua/>;
- <http://www.committee.org.ua/>;
- <http://www.osce.org/>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Курс передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Під час роботи над завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.